

Godsdrift og naturplaner

Godserne og de større landbrug har gennem tiderne i høj grad været med til at præge Danmarks natur og landskab. Kontinuiteten i de større ejendommers drift har sammen med langsigtet planlægning, samt prioritering af herlighedsværdier og jagt været med til at sikre nogle unikke natur- og landskabsværdier. I takt med at ejendommene bliver større, og driften mere intensiv, bliver der også større behov for et effektivt redskab til styring af ejendommens natur- og vildtpleje. Udarbejdelse af en naturplan giver ejer og driftsledelse et godt overblik over ejendommens naturværdier, samt et idé-katalog over muligheder for plejetiltag.

Hvis en naturplan bruges aktivt, kan den bidrage til at skabe sammenhæng i ejendommens naturpleje, hvorved der opnås en større effekt af de forskellige tiltag, end hvis naturplejen bliver udført som haglskud uden sammenhæng og kontinuitet. Arbejdet med naturplaner kan også bidrage til en prioritering af tiltagene, så der opnås mest muligt natur for pengene. Ofte opnår man et bedre resultat ved at bevare og udbygge den eksisterende natur end ved at kaste sig ud i ressourcetunge projekter med etablering af ny natur.

En naturplan udarbejdes med udgangspunkt i ejerens ideer og ønsker som en tilstandsrapport for ejendommens natur, der senere kan bruges som dokumentation i forbindelse med jagtudlejning, ejendomssalg, diverse ansøgninger m.m. Dermed kan en naturplan blive et effektivt redskab i den fremtidige driftsledelse på mange ejendomme.

Medarbejderne – en ressource i natur- og vildtplejen

I takt med at enhederne bliver større, med færre ansatte på de enkelte bedrifter, kommer medarbejderne til at arbejde mere selvstændigt. Samtidig er det også medarbejderne der under markarbejdet skal tage ansvar for, at der bliver taget de nødvendige hensyn til omgivelserne, og kan se, hvor de driftsmæssigt besværlige områder er, hvor det vil være hensigtsmæssigt at udgrave nye vandhuller, placere brakstykker ol. Medarbejderne kan fra traktoren også følge med i, hvordan vildtet bevæger sig, således at nyplantninger, vildtagre og brakstriber kan placeres optimalt. Derved kommer medarbejderne til at spille en vigtig rolle i den fremtidige naturforvaltning.

Hverringe Gods

Med aktiv medarbejder-inddragelse som tema har Hverringe Gods i samarbejde med Patriotisk Selskab v. Henrik Kruse Rasmussen og AgroNatur v. Kristian Kølln i 2005-2006 arbejdet med et pilot- og demonstrationsprojekt om naturplaner. Projektet er finansieret af Direktoratet for FødevareErhverv.

Hverringe Gods er beliggende på Hindsholm ud til Storebælt. Godsets samlede areal er på 1.600 ha, hvoraf de 1.050 ha er landbrugsjord. Udover egne arealer driver Hverringe i samarbejde med nabogodser yderligere 1.000 ha. De store arealer betyder, at hver enkelt medarbejder kommer til at arbejde meget selvstændigt, og ledelsen på Hverringe har derfor for længst indset betydningen af, at medarbejderne har indblik i naturværdierne på ejendommen.

Det var derfor naturligt, at medarbejderne på Hverringe blev involveret i arbejdet med naturplanen fra starten. Af den grund er der sideløbende med det egentlige naturplansarbejde afholdt en række møder for at inddrage medarbejderne i projektet. På det første møde blev medarbejderne præsenteret for naturplanskonceptet og projektet på Hverringe samt deres rolle heri. På det næste møde blev der afholdt en workshop, hvor medarbejderne blev bedt om at udpege de største naturværdier på Hverringe og komme med forslag til, hvordan de kunne plejes og bevares. Desuden blev de bedt om at udpege marginale områder, hvor landbrugsdriften er besværlig, og hvor naturpleje-tiltag ville være mere hensigtsmæssig. Efterfølgende blev de forskellige områder besigtiget på en markvandring, hvor muligheder og problemer blev diskuteret på stedet.

Det er blevet bekræftet, at medarbejderne føler ansvar og interesse for naturen i forbindelse med deres daglige arbejde, og at vejen frem er, at naturhensyn i driften afklares gennem en dialog med medarbejderne. Samtidig medførte møderne en konstruktiv debat om forholdet mellem driftsøkonomiske hensyn, naturpleje og hensyn til det publikum, der færdes på ejendommen. Medarbejdernes ideer, synspunkter og viden har dermed givet et vigtigt input til det videre naturplansarbejde. Det har været afgørende for ejer og ledelse på Hverringe, at naturplanen bliver så interaktiv som mulig, og at registrerede data indarbejdes i det digitale kortgrundlag, som benyttes i det daglige arbejde på bedriften. Ønsket er et resultat af, at der løbende arbejdes med natur- og landskabsforvaltning på Hverringe, og i den sammenhæng har en statisk naturplan kun en begrænset værdi. Naturplanen skal kunne bruges aktivt i det daglige arbejde, så nye oplysninger, ideer og tiltag blandt andet fra medarbejderne kan indarbejdes.

Fredag d. 27. oktober 2006 kl. 13.00 afholdes der markvandring på Hverringe med fokus på Naturplaner, hvor forskellige elementer af naturplansarbejdet vil blive præsenteret.

Mødested: Hverringe Avlsgård, d. 27. oktober, kl. 13.00.

Tilmelding: senest mandag d. 23. oktober 2006 til Patriotisk Selskab på tlf. 63 15 54 00 eller bst@patriotisk.dk

Læs mere om naturplansprojektet [her](#)